

A következő öt évben a fókusz a mentális egészségen az Európai Unióban

Az egészségügyi, szociális és munkaügyi vezetők 2024. június 21-én jóváhagyták az Európai Egészségügyi Unió jövőjéről szóló szükségszerű teendőket, amelyben felszólították az Európai Bizottságot, hogy a következő ötéves ciklusban is kezelje prioritásként az egészségügyet, beleértve a mentális egészséget is. A Mental Health Europe támogatja a Tanácsot ebben a felhívásban, amelyet a következő uniós ciklusra vonatkozóan a mentális egészségről szóló kiáltványában is kiemelt.

Az MHE, amelyben hazánkat a Pszichiátriai Érdekvédelmi Fórum képviseli, közleményt adott ki a bejelentés kapcsán.

„Örömmel látjuk, hogy az egészségügyi ellátáshoz és a megelőzéshez való hozzáférés alapvető jogként, és társadalmunk és gazdaságunk jól működő működésének előfeltételeként jelenik meg. A következtetések világosan kimondják, hogy a mentális egészség a jóllét egyik kulcsfontosságú szempontja, és számos ágazatra hatással van mind társadalmi, mind pénzügyi szempontból. Üdvözljük azt a felhívást, hogy a nem fertőző betegségekkel ágazatközi és holisztikus módon kell foglalkozni, és kifejezetten utalni kell az egészségfejlesztéssel kapcsolatos uniós politikák megerősítésének szükségességére, beleértve a mentális egészséget is. Örömmel látjuk, hogy az egészséges életmód mellett az egészség társadalmi-gazdasági és kereskedelmi meghatározó tényezőire is történik utalás. Üdvözljük annak elismerését, hogy az egészségügyi dolgozók mentális egészségének fenntartására is szükség van, valamint a kutatás, az innováció, a politika és a finanszírozási eszközök közötti kapcsolat fenntartása is szempont”- fogalmaz a szervezet.

A következtetések hangsúlyozzák a kielégítetlen egészségügyi szükségletek kezelésének sürgősségét és egy független -a szükségletekre vonatkozó bizonyítékokat tartalmazó- adatbázis létrehozására szólítanak fel, amely segíthet az egészségügyi és innovációs szakpolitikák prioritást élvező szükségleteinek kezelésében.

„Ezt a keretet független kutatóknak kell kidolgozniuk, figyelembe véve az érdekelt felek - köztük a polgárok, a betegek, az egészségügyi szolgáltatók, a szakpolitikai döntéshozók és a fejlesztők - szempontjait. Üdvözljük a független tudományos bizonyítékok hangsúlyozását és azt javasoljuk, hogy a keretet a különböző érdekelttekkel közösen hozzák létre, azaz hozzájárulásuk egyenlő értékű legyen. Van néhány terület, ahol a következtetések erősebbek lehetnek volna: hiányzik, hogy senkit sem hagyunk magára. A következtetések hangsúlyozzák, hogy az éghajlatváltozás mind a fertőző, mind a nem fertőző betegségek kockázatának növekedéséhez vezet, ami új sebezhetőséget teremt és a meglévő egyenlőtlenségeket súlyosbítja, mivel aránytalanul nagy mértékben érinti a sérülékenyebb népességcsoportokat. Ez más kihívásokra, például a digitalizációra is érvényes. A mentális egészséggel kapcsolatos átfogó megközelítésről szóló közleményben egyértelműen megfogalmazott cél, hogy senki sem maradhat magára, ez lehetett volna kiemeltebb prioritás is”- folytatja a MHE.

Az egészségügyi adatmegosztással kapcsolatban a Tanács alapvető fontosságúnak tartja, hogy a polgárok számára átlátható legyen személyes egészségügyi adataik felhasználása, az adatvédelem biztosítása, valamint a tudatosság növelése, a bizalom erősítése és a nagyobb jó érdekében történő adatmegosztásra ösztönzés érdekében. Hangsúlyozzuk, hogy biztosítani kell, hogy az adatmegosztás a közjót szolgálja, ne pedig kereskedelmi (gyógyszergyári) érdekeket. A digitalizáció és a mentális egészségre gyakorolt negatív hatás kapcsán a következtetések kiemelik a digitalizáció által kínált lehetőségeket, de utalnak az összetett etikai és társadalmi kihívásokra is,

amelyek nemzeti, európai és nemzetközi szinten is összehangolt fellépést igényelnek. A jelenlegi és jövőbeli dilemmák megoldásához a közös alkotáson alapuló emberi jogi keretrendszerre, mint irányjelre szólítunk fel. A Digitalizáció és mentális egészség című jelentésünk részletesen foglalkozik ezzel.

„A Tanács felkéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg, hogyan lehet kezelni a közösségi média és a képernyőalapú technológiák kiterjedt használatának a gyermekekre gyakorolt negatív mentális és fizikai egészségügyi hatásait, hogy javuljon a gyermekek jólléte. Miközben természetesen egyetértünk azzal, hogy meg kell előzni a gyermekek mentális egészségére gyakorolt negatív hatásokat, hangsúlyozzuk, hogy ez nem egyszerűen a közösségi médiában töltött idővel, hanem e platformok kialakításával (és végső soron üzleti modelljükkel) függ össze. Ezt a digitális szolgáltatásokról szóló törvény is elismeri, egy nemrégiben elfogadott jogszabály elismer bizonyos rendszerszintű kockázatokat, amelyek a szolgáltatás és a rendszerek - beleértve az algoritmikus rendszereket is - kialakításából vagy működéséből erednek és amelyek - például - függőséget okozhatnak”- teszik még hozzá.

A Mental Health Europe készen áll arra, hogy támogassa e következtetések végrehajtását és továbbra is együtt fog működni az intézményekkel, tagjaikkal és partnereikkel annak érdekében, hogy a mentális egészség a következő öt évben és azon túl is a középpontban maradjon. Együtt biztosíthatjuk, hogy a következő uniós mandátum olyan Európát eredményezzen, ahol a mentális egészség és jóllét az egész életpálya során prioritást élvez és ahol mindenki teljes mértékben élvezheti a (mentális) egészséghez való jogát.